

Závěry a podněty 17. semináře DCI k úkolům pro naplnění Úmluvy o právech dítěte v České republice

1. Na základě proběhlé diskuse k záměrům vlády, které jim představil Ing. David Kafka, náměstek ministra práce a sociálních věcí, se účastníci semináře včetně zástupců participačních struktur dětí a mládeže shodli, že Česká republika má co nejdříve:

- a) Realizovat dlouhodobou kampaň za zvyšování povědomí o Úmluvě o právech dítěte a jejím naplňování mezi úředníky a dalšími pracovníky, jejichž práce se dotýká dětí, i mezi širokou veřejností. Systémově vzdělávat činitele legislativy, exekutivy a soudnictví v této problematice.
- b) Uzákonit povinnost orgánů veřejné správy upřednostňovat při veškerém rozhodování nejlepší zájem dítěte, včetně upřesnění tohoto pojmu. Konkrétně půjde o to, uplatňovat „children mainstreaming“ a „children budgeting“ obdobně jako při uplatňování rovných příležitostí mužů a žen: do jednacího řádu a legislativních pravidel vlády doplnit povinnost uvádět vždy v důvodových zprávách, zda je chystaná legislativní změna v souladu s nejlepším zájmem dětí.
- c) Podporovat rodinné vazby, které jsou v nejlepším zájmu dítěte. Důsledně uplatňovat zákonnou odpovědnost úředníků a soudců za prokazatelné škody způsobené jejich chybným rozhodnutím.
- d) Neprodleně začít řešit absenci sociálního bydlení přijetím a realizací příslušné koncepce na všech úrovních veřejné správy tak, aby se nevytvářely další sociálně vyloučené oblasti (ghetta). Dosavadní právní úprava nevytváří podmínky pro to, aby se obce staraly o sociálně slabé občany včetně dětí a nezbavovaly se problémů na úkor jiných.
- e) Z téhož důvodu je nutno zavést teritoriálně i finančně dostupné služby pro rodinu v širokém smyslu slova.
- f) Osvobodit děti do 18 let od placení všech „regulačních“ poplatků ve zdravotnictví, nebo alespoň veškeré poplatky a doplatky zahrnout do ochranného limitu.
- g) Uzákonit povinnou registraci dítěte u praktického lékaře pro děti a dorost. Jde nejen o ochranu dítěte před možným zanedbáváním, zneužíváním či týráním, ale i o ochranu dalších dětí, jejichž zdraví by zanedbávané dítě mohlo ohrozit.
- h) V chystaných legislativních úpravách uzákonit, že takové neregistrované děti vyžadují sociálně právní ochranu.
- i) Transformovat systém sociální péče o děti tak, aby v pěstounských rodinách mohlo být umístěno více dětí, předtím pro to postupně vytvořit podmínky.
- j) Vytvářet lepší podmínky pracujícím rodičům pro péči o děti, včetně alokace zdrojů.
- k) Zavést plošný screening dětí na smyslová a další postižení (např. autismus). Systémově

zlepšit sociální služby pro handicapované děti a pro osoby, které o ně pečují.

- l) Je nutno navrhnout a přijmout zákon o ochraně a podpoře dětí a mládeže, jenž bude obsahovat mj. kodifikaci participace dětí a mládeže na životě společnosti, zejména na úrovni samosprávných územních celků, jakož i systémová podpora mimoškolní činnosti s dětmi a mládeží..
- m) Legislativně provázat jednotlivé politiky resortů i samosprávných územních celků, týkající se dětí. Ustanovit **nezávislý** orgán pro monitorování plnění Úmluvy o právech dítěte v ČR.
- n) Problém vymahatelnosti doporučení Výboru pro práva dítěte řešit jejich zapracováním do legislativy – ponechá-li se jen na odpovědnosti vlády, kvůli jejímu omezenému funkčnímu období obvykle převáží krátkodobá hlediska.

2. Sekce mladých do 26 let

- a) Účastníci považují za důležité lépe informovat o Úmluvě nejen děti, ale i rodiče.
- b) V rámci občanské nebo rodinné výchovy by měly probíhat diskuze a debaty, které by se daly aplikovat do praxe v rámci rodiny (např. aby týrané děti rozpoznaly nevhodné chování v rodině).
- c) Účastníci pokládají za důležité, aby výchovný poradce/školní psycholog více diskutoval s jednotlivými žáky, aby působil preventivně v rámci povinných individuálních konzultací, byl přítomen již na prvním stupni ZŠ a aby nevyučoval žádný předmět na zmíněné škole.
- d) Pro všechny rodiny by měli být v porodnici k dispozici konzultanti, psychologové a odborníci, aby sociálně slabší rodiny měly možnost prodiskutovat svou situaci a nalézt vhodná řešení.
- e) Účastníci pokládají za velice důležité, aby veřejnoprávní televize věnovala alespoň jednou týdně prostor pro informace o Úmluvě v podobě diskuzních a informačních pořadů.
- f) Informace o Úmluvě by měly být také lépe rozšířeny skrze tisk, internet a sociální sítě.
- g) Účastníci kladou důraz na možnost dítěte vybrat si školu a obor podle svého zájmu.
- h) Volnočasové aktivity by měly být dostupné pro všechny nejen finančně ale i místně, stát by měl také více podporovat neziskové organizace.
- i) Názor dítěte by neměl být opomíjen nejen v soudním procesu, ale i při tvorbě legislativy, která se týká zájmu dítěte.
- j) Během rozvodového řízení by dítě nemělo být manipulováno, mělo by být ve střídavé péči a mělo by se seznámit s odbornými fakty a situací.
- k) Účastníci podporují výchovu dětí páry stejného pohlaví.
- l) Škola by měla více spolupracovat s rodiči v rámci prevence sociálně patologických jevů.

Sdružení zastánců dětských práv
česká sekce Defence for Children International
116 47 Praha 1, Senovážné nám. 24
Tel./fax 222 964 258, e-mail dci.praha@seznam.cz

- m) Názorná videa a ukázky (např. potratů) v rámci sexuální výchovy by měly být dobrovolné.
- n) V sexuální výchově by se měla více probírat rizika užívání antikoncepce.
- o) Účastníci se shodují, že sebevraždy v mladém věku jsou velkým problémem způsobeným přehnanými nároky společností, je důležitá komunikace dětí a rodičů, ale také kontinuální poradenství na každé škole, které by i pomáhalo aktivně vyhledávat děti s rizikovým chováním.
- p) Účastníci se shodují, že je důležité, aby stát podporoval rodiny ve finanční tísní.
- q) Názor dítěte by měl být nadřazený všem ostatním s ohledem na věk, vyspělost a rozumové schopnosti dítěte.
- r) Účastníci podporují zřízení institutu, který by pomáhal dětem nejen během rozvodového řízení, ale i při ostatních rodinných problémech.

Účastníci semináře podporují záměr vlády vypracovat a schválit v 1. čtvrtletí 2012 Národní akční plán naplňování Úmluvy o právech dítěte s konkrétními úkoly i termíny a odpovědností za jejich plnění.

V Praze dne 30. 11. 2011

Schváleno konsenzem účastníky semináře.